

Тема 8. Правовий статус суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності

План

1. Суб'єкти приватної детективної (розшукової) діяльності. Кваліфікаційні вимоги до приватних детективів.
2. Об'єднання приватних детективів.
3. Права та обов'язки суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності.

Перелік ключових термінів і понять з теми: приватний детектив, приватна детективна (розшукова діяльність), детективна прслуга, самоврядування приватного детектива, клієнт, договір про надання приватних детективних (розшукових) послуг.

1. Суб'єкти приватної детективної (розшукової) діяльності

У відповідності до проекту Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» від 28.12.2015 р. суб'єктами приватної детективної (розшукової) діяльності визнаються:

- 1) *приватні детективи* – громадяни України, які отримали в установленому законодавством порядку свідоцтво про право на заняття приватною детективною (розшуковою) діяльністю;
- 2) *приватні детективні підприємства (агентства)* - самостійні суб'єкти господарювання, що пройшли державну реєстрацію у порядку, встановленому законом для державної реєстрації юридичних осіб, учасниками яких є один або більше приватних детективів.

На суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності не розповсюджується дія законів, що регулюють правовий статус працівників правоохоронних органів.

Суб'єкти приватної детективної (розшукової) діяльності не мають права здійснювати оперативно - розшукові заходи, віднесені законом до виключної компетенції оперативних підрозділів, передбачених статтею 5 Закону України «Про оперативно - розшукову діяльність».

Приватним детективом може бути громадянин України, який володіє державною мовою, має вищу юридичну освіту, пройшов спеціальну підготовку з метою здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності чи має стаж роботи в оперативних підрозділах або органах досудового розслідування не менше трьох років та отримав у встановленому порядку свідоцтво про право на заняття приватною детективною (розшуковою) діяльністю.

Приватний детектив не може займати будь-яку посаду в органах державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних чи судових органах влади.

Не може бути приватним детективом особа яка:

- 1) має непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення злочину;
- 2) визнана судом недієздатною чи обмежено дієздатною;
- 3) звільнена з посади судді, прокурора, нотаріуса, як працівник правоохоронного органу, з державної служби або служби в органах місцевого самоврядування за порушення присяги, вчинення корупційного правопорушення.

Приватний детектив має право:

- 1) займатися детективною (розшуковою) діяльністю індивідуально як самозайнята особа або суб'єкт підприємницької діяльності;
- 2) надавати приватні детективні (розшукові) послуги індивідуально або в об'єднанні із іншими приватними детективами шляхом заснування приватного детективного підприємства (агентства);
- 3) мати помічників із числа осіб, які мають вищу чи базову юридичну освіту, та уклали трудовий контракт із приватним детективом;
- 4) відкривати рахунки в банках, мати особисті бланки та печатку, штампи із зазначенням свого прізвища, імені та по батькові, номера і дати видачі свідоцтва про право на заняття приватною детективною (розшуковою) діяльністю.

Приватному детективу заборонено:

- 1) обіймати посади, зазначені у [пункті 1 частини першої статті 4 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції»](#);
- 2) займатися адвокатською, нотаріальною чи судово - експертною діяльністю;
- 3) бути працівником Збройних Сил України.

Несумісною з діяльністю приватного детектива є військова або альтернативна (невійськова) служба. У разі виникнення обставин несумісності, приватний детектив зобов'язаний у триденний строк з дня виникнення таких обставин подати до територіального органу Національної поліції, що видав свідоцтво про право на заняття приватною детективною (розшуковою) діяльністю заяву про зупинення такої діяльності, а також посвідчення приватного детектива та свідоцтво.

2. Об'єднання приватних детективів

З метою підвищення ефективності приватної детективної (розшукової) діяльності можуть створюватися приватні детективні підприємства (агентства), для яких приватна детективна (розшукова) діяльність є основним видом діяльності.

Приватне детективне підприємство (агентство) є юридичною особою, створеною за участі одного або більше приватних детективів у відповідності до вимог законодавства України, що здійснює діяльність на підставі статуту.

Право на використання у назві юридичної особи слів «детективне підприємство», «детективне агентство» та «детектив» належить виключно приватним детективним підприємствам (агентствам), що зареєстровані і здійснюють свою діяльність відповідно до Закону.

Державна реєстрація приватних детективних підприємств (агентств) проводиться з особливостями, визначеними Законом.

Приватні детективні підприємства (агентства) мають право відкривати рахунки в банках, мати бланки, печатки, штампи із зазначенням свого найменування.

Стороною договору про надання детективних (розшукових) послуг є приватне детективне підприємство (агентство).

Приватні детективні підприємства (агентства) на договірних засадах можуть залучати до виконання укладених ними договорів про надання приватних детективних (розшукових) послуг приватних детективів, які не є його учасниками. Приватні детективні підприємства (агентства) та їх об'єднання зобов'язані забезпечити дотримання професійних прав приватних детективів та гарантії приватної детективної (розшукової) діяльності.

Засновниками та учасниками приватного детективного підприємства (агентства) можуть бути виключно приватні детективи. У разі, якщо засновник (учасник) приватного детективного агентства був позбавлений права займатись приватною детективною (розшуковою) діяльністю він втрачає право бути засновником (учасником) приватного детективного підприємства в порядку визначеними законами України.

Про створення, реорганізацію або ліквідацію приватного детективного підприємства (агентства) приватний детектив, який створив приватне детективне підприємство (агентство) протягом трьох днів з дня внесення відповідних відомостей до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців письмово повідомляє відповідний територіальний орган Національної поліції України.

3. Права та обов'язки суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності

Приватні детективи, приватні детективні підприємства (агентства) під час здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності мають право вчиняти будь-які дії, які не порушують гарантованих законом прав інших осіб та не заборонені законом, необхідні для належного виконання договору про надання приватних детективних послуг, зокрема відшукувати, отримувати та накопичувати потрібну інформацію всіма не забороненими законом методами, в тому числі:

1) звертатися із запитами до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, а також до фізичних осіб (за згодою таких фізичних осіб);

2) ознайомлюватися на підприємствах, в установах і організаціях з необхідними для приватної детективної (розшукової) діяльності документами та матеріалами, крім тих, що містять інформацію з обмеженим доступом;

3) проводити зовнішній огляд споруд, приміщень, інших об'єктів, доступ до яких не обмежений, а за згодою власника проводити їх внутрішній огляд;

4) проводити зовнішній огляд закритих для вільного доступу споруд, приміщень, інших об'єктів за згодою їх власників або законних користувачів, а за згодою власника проводити їх внутрішній огляд;

5) виключно за письмовою згодою власників відвідувати їхні жилі й інші приміщення та проводити їх огляд з метою здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності інформації;

6) проводити огляд або вивчення матеріалів, предметів, документів за згодою їх власників, законних користувачів або представників власників;

7) отримувати на договірній основі письмові висновки та усні консультації фахівців та експертів з питань, що потребують спеціальних знань;

8) здійснювати зовнішнє спостереження на відкритій місцевості, в громадських місцях та на транспорті;

9) здійснювати кіно - і фотозйомку, відео - та аудіо запис, а також застосовувати інші технічні засоби, які не спричиняють шкоду життю та здоров'ю громадян, навколишньому середовищу, у службових та інших приміщеннях, за письмовою згодою власників цих приміщень;

10) використовувати спеціальні засоби у відповідності до цього Закону та іншого законодавства України.

11) користуватися іншими правами, передбаченими цим Законом та іншими законами.

Під час здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності не допускається порушення законних прав і свобод фізичних або юридичних осіб.

Органи державної влади, місцевого самоврядування зобов'язані надавати відповіді на запити суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності протягом п'яти робочих днів з дня отримання запиту.

Приватні детективи, приватні детективні підприємства (агентства) при здійсненні своєї професійної діяльності зобов'язані:

1) у разі отримання інформації або виявлення обставин злочину (кримінального правопорушення) – невідкладно повідомити уповноважені правоохоронні органи про вказані обставини та, за потреби, надати їм допомогу у здійсненні дій, передбачених чинним кримінальним процесуальним законодавством України;

2) відмовитися від укладення договору про надання приватних детективних (розшукових) послуг у випадку, якщо при наданні вказаних послуг суб'єктом приватної детективної (розшукової) діяльності може бути

порушено законодавство або права третіх осіб, а також якщо його укладення призведе до конфлікту інтересів приватного детектива;

3) дотримуватися вимог законодавства у сфері протидії та запобігання корупції та хабарництву, інших законів України.

Приватним детективам при здійсненні приватної детективної (розшукової) діяльності забороняється:

1) приховувати від правоохоронних органів факти скоєних злочинів (кримінальних правопорушень) чи злочинів, які готуються, що стали відомими в процесі здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності;

2) видавати себе за суб'єктів оперативно-розшукової діяльності, співробітників правоохоронних органів, представників інших державних органів;

3) збирати відомості, що пов'язані з особистим життям, з політичними та релігійними переконанням окремих осіб (без надання на це письмової згоди такої особи);

4) передавати своє свідцтво або посвідчення для використання іншим особам.

Результати приватної детективної (розшукової) діяльності, що становлять державну чи іншу таємницю, яка охороняється законом, не підлягають передачі і розголошенню, крім випадків розголошення інформації про незаконні дії, що мають ознаки злочину.

Порушення суб'єктом приватної детективної (розшукової) діяльності встановлених Конституцією України прав і свобод людини і громадянина тягне за собою відповідальність, що передбачена законами України.